

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

Abonamentul:

Un an 250 Lei. — Sase luni 130 Lei. — Trei luni 75 Lei. — Pentru străinătate un an 500 Lei. — Pentru America 4 Dolari.

Ziarul apare Martia și Vinerea

Prețul inserțiunilor: un șir peti 4 Lei pentru odată,

dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul corespunzător.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației ziarului „Telegraful Român”, Sibiu, Strada Mitropoliei Nr. 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegraful Român”, Strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Reunirea bisericească

Se discută pe diferite căi și în deosebite feluri chestiunea aceasta: în cărți, broșuri și în publicații periodice.

Gazetele confesionale pledează ideea așa, că «cealaltă» biserică să treacă la adevărata credință.

Într-una din zile unul dintre preoții bisericii unite, vine din comuna sa, dela distanță de 8 klm., până la mine, să-mi arete în ziar de propagandă *Albina* articolul semnat de profesorul clujan Dr. O. Ghibu, publicat în *Universul* și comentat de *Albina*, firește în favoarea papismului.

Fratele în Hristos a parcurs distanța cu bucurie vădită, simțind trebuința să-și destăinuiească mulțumirea sufletească și unui ortodox. Satisfacția omului era, că la noi ortodocșii au trecut doi protopopi uniți «de puțină valoare», în schimb la ei, la gr. catolici, a trecut, din convingere curată, un bărbat învățat al ortodoxismului.

Apăruse totmai lămurirea dlui O. Ghibu în *Telegraful Român* și am arătat preotului unit și acest articol, de care n'avuse cunoștință, și în care autorul doarește marea reunire a bisericii românești și pe urmă a tuturor bisericilor creștine. A rămas atunci desiluzionat vârul meu — căci sântem rudenii — și a plecat nemângăiat, că dl profesor universitar dela Cluj n'a trecut încă la «sfânta unire» și nici nu promite de loc că va trece vreodată...

Este dureros și jignitor din toate punctele de vedere, îndeosebi național, că noi românii sântem sfâșiați și azi pe tema confesiunii.

Unde se găsească doi preoți într-o comună, unul ortodox, altul unit, acolo e de obicei ceartă între dânsii și multă neînțelegere între credincioși.

Această stare e mult păgubitoare și pentru împrejurarea, că fiind într-o comună două biserici, se fac spese de prisos cu susținerea bisericii a doua, atunci când una ar fi de ajuns.

Câte comune au două biserici, una ortodoxă, alta unită, și n'au nici o școală!

Sânt și parohii «unite», unde nu există suflet «unit»; iar în registrul protopopiatului unit figurează ca «parohie unită», b. o. și Rapoltul, comuna mea curat ortodoxă.

Mai mult: sânt parohii unite, ca Almasul-mare-joseni (tr. Georgiu), care a avut ecclie unită 23 jug, dar această parohie nici n'a avut, nici nu are nici un suflet, nici preot, nici biserică, nici nimic, afară de titlul că e «parohie unită» cu 23 jug. pământ.

Ear parohii «unite» cu câte 3—4 familii sânt numeroase. Așa parohia unită Poiana cu 3 familii și 96 jug. pământ și case parohiale. Tot acolo parohia ortodoxă cu peste 700 suflete ortodoxe are numai cimitirul de 83 s'anjai. Școală nu a fost — din lipsa mijloacelor... Ear «uniți», cari aveau mijloace materiale, nu aveau copii să-i trimită la școală...

Avem în câteva sate ardeleni un fel de «unguri reformați» cari nu știu o iotă ungurește, în schimb românește știu perfect. Țin serviciile noastre strămoșești cu toate obiceiurile noastre naționale. Și aceasta în toate satele, unde pe timpul vijeliei reformate românii au fost siliți de împrejurări grele să treacă la *reformațiune*. Așa în Turdaș (lângă Orăștie) primul scaun episcopesc al reformatorilor, Rapoltul-mare, Hărău, Uroi, etc. «Ungurii» reformați aduc prescură la biserica noastră, fac liturghii, Sf. maslu, feștanii și toate serviciile bisericești. Ear dacă-i întrebi, că de ce le fac toate acestea, îți răspund: «Așa ne-am pomenit părinte, din neam în neam».

Acești «unguri» au fost însă români curați, creștini cari țin cu tărie la sf. cruce, la apă sfințită, și la toate obiceiurile noastre dela botez, cununie, morți și sl.

Adevărații unguri, veniți între noi, până în ziua de azi au rămas tot unguri cu credințele lor ungurești, ca b. o. loșca Băcsi dela Brădet: ungur venit de 40 ani în marea de români. El merge la biserică lui, până în Zlatna și Abrud la distanță de 20—40 klm. În 40 ani a învățat rău românește și vorbește numai ungurește și își poartă portul neoaș unguresc.

Estă ce a perdut biserica și neamul românesc în veacul al XVII: «ungurii» reformați din aceste părți ardeleni.

Pe urmă la 1700 politicianii străini din interese proprii au aruncat vobura «unirii», mărul vrajbei între frații de un sânge și de-o lege.

Poporul dela țară «unit» și «neunit», în realitate nici nu cunoaște această desunire. Serviciile bisericești le vede aceleași, au aceeași credință și aceleași obiceiuri. Poporul tot «preot român» zice și preotului unit și celui ortodox. Și atât la «uniți» cât și la «ungurii» reformați sentimentul religios este același, ca la noi.

Unirea cu Roma a avut pentru neamul românesc multe părți slabe, care cu toate acestea și astăzi dăinuiesc, și ne stânjenesc neamul în dezvoltarea sa firească.

Ar fi timpul cel mai potrivit ca orice român adevărat precum și amintitii «unguri» să năzuească spre îndeplinirea idea-

lului de a se vedea într-o singură turmă cu un păstor. Să revenim la matcă. Să reluăm firul nostru și să rupem pe acela care ni l-au tors dușmanii din apuse vremi.

Să refacem vechea lege românească curată, cum a fost înainte de «reformație» și de «unire».

Să se întoarcă frații uniți la sânul mamei ocrotitoare a bisericii vechi, și apoi să căutăm pe ceilalți fii, perduți în vârtejul reformațiunii și unii ai sectelor actuale, — și așa refăcut deplin neamul și biserica românească să le închinăm cu dragoste patriarhiei străbune, care prin glasul unui sinod universal să realizeze: — împreunarea tuturor bisericilor creștine, căci biserica lui Hristos una este.

Pr. Vasile Pășcan

De osândit. Am constatat într'un număr recent al acestui ziar amestecul nenorocit al partidelor politice în alegerile bisericești. Un amic al foil noastre ne trimite acum numărul din 17 Febr. 1924 al ziarului timișorean *Conservatorul*, care poartă subtitlul de organ al partidului conservator progresist. Publicația dela Timișoara a dlui Al. Marghiloman scrie, în acest număr, următoarele:

«Partidul Conservator Progresist» secția Arad a candidat la alegerile episcopale din acea localitate și a obținut o strălucită victorie, alegându-se 6 membri din partidul nostru, între cari sânt și Filip Fisan, mare proprietar, Zaharie Voștinar, directorul federației «Aradul», C. Nan, arhitect. Aducem pe această cale noilor aleși, felicitările noastre și îndemnăm toate secțiile organizației să și pună candidatura în sinode și comitate parohiale».

Această lucră a spusese deunăzi și organele partidului național, care cereau dela alegători să voteze numai pentru aderentii partidului. Și așa ajung grupările politice să se bată în capete și în biserică. Nu găsiți, prea onorabili confrăți, că ceea ce săvârșiți constituie o mare primejdie pentru noi toți fără deosebire de partid?

Orator de amvon. Din incidentul preotului dela biserică din București «Cibul cu barză», scriitorul Petronius dela *Vilitorul* constată și următoarele: «Biserica ortodoxă are nevoie de cuvântul înaripat al preotului, și propaganda sufletască cere introducerea cât mai bine organizată a predicii. A fi predicator este o mare artă. Și dacă nu toți slujitorii altarului pot fi Bossuet, precum nu toți advocații pot fi Cicero, însă fiecare din preoți, cu stăruință, cu pregătire și cu convingere, pot fi oratori de amvon. Și această oratorie este una din cele mai utile formări sufletelor. Ea pune în inimă balsamul mângâierilor supreme, înflorează în minți povețele ce duc la calmul vieții, precum poartă și un auxiliar al educației largi și utile. Pornește noastră are astfel în cuvântul de pe amvon, o largă sferă de activitate și de mare influență socială. E poate una din rarile prilejuri când oratoria nu este numai o artă, ci o necesitate culturală».

Va să zică e lămurit, că, pe lângă toată «decadența» ortodoxiei, de care se ocupă chemași și nechemași, biserica noastră face progrese sub raportul de acțiune pentru îmbunătățirea morală a deplorablelor stări actuale. Nu putem decât să ne bucurăm când crește numărul mirenților înțelegători de menirea bisericii ortodoxe și i dau mână de ajutor, nu hulind, ci în duh creștinesc.

Tipografiile noastre și publicul. Unul dintre contrații sibiieni a ținut să lămurească din nou publicul român asupra datoriei sale d'a sprijini tipografiile puține câte le avem, și a nu sprijini mai mult întreprinderile neromânești de cât pe cele românești. Confratele are, de sigur, tot dreptatea. Dar, de altă parte, ar trebui ca și tipografiile, toate, fără deosebire, să înțeleagă de a denunța pe acei indivizi netrebniți cari, în numele unei autorități publice sau particulare, au obrazul d'a cere dela tipografie «remunerație» personală pentru — «bunătate» de mijloci.

Bisericele după război

Biserica ortodoxă în Iugoslavia

(Urmare din Nr. 12)

În 1867, Voivodina sârbă, odată atașată la coroana Sf. Ștefan, hărțuile începuse, deoarece ungurii se străduiau totdeauna să înăbușe deșteptarea naționalităților. Guvernul din Buda-Pesta (practicând celebrul «divide ac impera»), și-a să atragă concursul patriarhilor și episcopilor, cari numiți sub presiunea sa și cu totul devotați vederilor sale, păruși suspecți de acum înaintea poporului și clerului de jos. În felul acesta s'a întâmplat, că ultimul patriarh de Carlovci: Lucian Bogdanovici, care în vederea alegerilor, ajutate cu mână largă din veniturile sale guvernului din Buda-Pesta, fu găsit omorât într-un șivoi alpestru în August 1913.

Din sec. al 15-lea până în sec. al 18-lea sub ocupația venețiană, *ortodocșii din Dalmatia* atâră de arhiepiscopul grec cu reședința în Veneția. — Napoleon suprimă republica venețiană și voind să scoată Dalmatia ortodoxă de sub influența austriacă și rusă înființă episcopia sârbă a Dalmatiei (1808); când Austria anexă țara, șapte ani mai târziu, ea recunoscu faptul împlinit. Se făcură destule încercări atunci de a se realiza unirea acestor biserici ortodoxe sârbe cu Roma dar toate proiectele au dat eșec în fața voinței poporului de a păstra credința părinților săi. În 1873 când fără a ține seamă de diferențele de rasă și de limbă, fură puși toți ortodocșii Cisalpani în aceleași cadre administrative, cele două episcopii sârbe din Dalmatia fură unite cu dieceza slavo-română din Cernaui. Ele trebuiră să atâră de ea până în 1919. —

Forțele actuale.

Pentru o populație ce trece peste 5.500.000 de credincioși, biserica ortodoxă a regatului S. H. S. numără cam 4500 preoți, care au a deservei aproape 6000 de parohii. Așa deci și acolo lipsa de preoți se simte foarte mult.

La Belgrad nu se admit elevii decât după patru ani de studii într-o școală normală; educația în seminarii durează atunci nouă ani în cursul cărora studiile se referă: asupra învățământului ordinar din licee, limbile clasice și modern — rusă, germană, engleză, — limba și literatura sârbă, istoria, geografia, matematica și științele naturale; se trece apoi la studiul slavonei și grecei liturgice, se adaugă la acestea filozofia înainte de a începe tratatele științelor curate teologice: Introducerea, exegheza și critica Vechiului și Noului Testament, istoria bisericească, dogmatica, morală, liturgică, apologetică, cathectică și omiletică. După cum se vede aici, programul de studii este foarte vast.

La Carlovci, după opt ani de studii regulate într-un liceu, se intră la seminar, unde cursurile nu durează decât patru ani, când aproape toate celelalte institute se mulțimesc în genere cu patru ani de studii la liceu și alți patru ani de seminar.

La ieșirea din seminarii, acei cari se hotărăsc pentru profesorat de teologie sau pentru funcțiuni de catheci în licee, sau cari doresc să se dedice unor studii teologice mult mai aprofundate, merg să-și perfecționeze studiile într-o facultate teologică ortodoxă, fie în Belgrad, fie la Zagreb; și ei pot înfrunși, dacă doresc, să meargă să se perfecționeze într-o facultate străină, în Anglia, Germania sau America, câte odată chiar și în Franța.

Ministerul cultelor din regatul S. H. S. a fost totdeauna foarte viu preocupat de situația materială a clerului ortodox; înainte de război acesta nu primea de fapt nici o contribuție din partea statului, mulțumindu-se să trăiască din taxele luate dela credincioși cu ocazia săvârșirii actelor pastorale, și dintr-un impozit — birul — de doi dinari de contribuabil.

Astăzi, ministrul socotește, cu tot dreptul că preoții pentru a putea micșora din ce în ce mai mult taxele percepute cu ocazia actelor pastorale, trebuie să se bucure de o leafă fixă echitabilă. În acest scop pentru ca bugetul statului să nu se găsiască deodată și foarte greu împovărat, va face din «bir» o taxă progresivă calculată pe baza impozitului total plătit de contribuabilii ortodocși. Situația morală a clerului nu va fi prin aceasta decât îmbunătățită și, mai mult, acuzațiile de lăcomie, aduse așa de adeseori de țărani sârbi contra preoților lor, vor dispărea.

În timpul șederii noastre în regatul S. H. S. ne-am putut convinge de adâncă vitalitate a unei bune părți din biserica ortodoxă sârbă. În timpul războiului, câțiva din preoții sârbi au în-

trat în contact cu pastorii protestanți fancezi, au putut studia viața noastră religioasă și metodele noastre de muncă; alții mult mai numeroși au petrecut timp îndelungat în Anglia, întâlnind acolo pretutindeni o vie simpatie, mai ales în sinul bisericii anglicane. La Oxford ei s'au deprins nu numai cu studiile teologice moderne, ci și mai ales cu metodele de apologetică, de evanghelizare și de îngrijirea sufletului, cari convin generațiilor actuale.

Viața monahală tinde din ce în ce mai mult să dispară din biserica ortodoxă a regatului S. H. S., mănăstiri de călugărițe nu se mai află, și cele 116 mănăstiri de călugări, aparținând la un singur cin monahal: cel al sf. Vasile, nu cuprind mai mult de 400 călugări. Călugării intrând în mănăstire fac vot de sărăcie, celibat și supunere absolută autorităților bisericești; și dintre ei se aleg în general episcopi.

Proprietățile ce posedă aceste mănăstiri sânt considerabile; înainte de războaiele balcanice, numai în regatul Sârbiei, 54 mănăstiri aveau aproape 19.000 ha. de pământ și bogățiile lor evaluate la mai mult de trei sute milioane de franci.

Viața monahală peste tot constă mai ales din exploatarea agricolă a acestor imense domenii.

Biserica ortodoxă a regatului S. H. S. dispune de o presă religioasă destul de importantă; vom cita în Sârbia: «Eroldul bisericii ortodoxe» organ al sf. Sinod; «Vestitorul bisericii sârbe», care menține unirea dintre clerul de sus și clerul de jos; «Vocea pastorală» jurnal săptămânal de morală și religie. În Voivodina «Eroldul bisericesc» care apare la Carlovci; în Bosnia «Vestitorul sârb» și «Vântul de răsărit al Bosniei și Herțegovinei», aparând ambele la Sarajevo.

Biserica ortodoxă se razimă mai ales pe țărani sârbi, deoarece ei formează numărul cel mare al aderenților ei; intelectualii, afară de unele excepții, par a se ține în afară de orice confesiune religioasă, deși se numesc cei mai mulți încă bucurosi creștini. Nu s'ar putea epuiza întreg sufletul religios sârb, calificându-l de mistic, ba uneori de superstitios; el îmbracă formele cele mai diferite și s'a făcut totdeauna remarcabil în ceea ce privește marea sa toleranță și liberalismul său.

Sentimentul religios cu toate ravagiile inevitabile cauzate de război, are înaintea lui cel mai frumos viitor, dacă preoții și conducătorii bisericești, vor și să se arete la înălțimea chemării lor. Într-o țară în plină desvoltare, a doua zi după eliberare, această datorită nu poate fi decât foarte anevoioasă.

(Va urma)

Citiți și răspândiți ziarul

Telegraful Român

FOIȘOARA

Problema religioasă

— Însemnări pastorale —

(Urmare din Nr. 13)

Olasul inimii sau conștiința reprezintă mare forță, ce influențează hotărât faptele omenești. E datorită învățământului a alimenta forța aceasta.

Metodul minunat de a influența conștiința se cuprinde în cuvintele Mântuitorului: «Adu-ți aminte, creștine, de cele mai pe urmă ale tale, și nici când nu vei greși!» Ce vrea să ne spună Mântuitorul cu această vorbă? Vrea să ne îndrume, ca fiecare faptă și adevăr cel predăm, să-l examinăm sub raportul urmărilor bune sau rele ce le poate avea.

E adevăr psihologic, că necunoașterea urmărilor ne face să alunecăm ușor în păcat. Din contra, cu cât urmările stau mai vii în conștiință, cu atât ne socotim de două-trei ori, înainte de a păși la faptă, ca nu cumva să intrăm în întreprinderi ce, pe lângă alte urmări rele, ne aduc mustrări de conștiință.

Creștin bun se numește creștinul cu conștiința deplin desvoltată.

B. Practica orânduieilor bisericești.

Apostolul Iacob zice: Credința fără fapte moartă este (2. 17). Ear Isus, vrând a caracteriza

pe aderenții săi, ne spune: Din roadele lor li veți cunoaște pe ei. Sau roade înțeleg faptele. Pentru că, precum pomul se cunoaște după roade, așa valoarea noastră ni-o dau faptele.

Care să ne fie faptele dovadoare de creștinism și ortodoxism? Se pot reasuma în cele următoare:

Locul prim îl ocupă cultul și peste tot ceremoniile bisericești. Creștinii buni se numesc ceie caută mereu Casa Domnului (biserica) și se îndeletnicesc cu practicile ce le prescrie cultul. În zadar ar zice creștinul, că el se poste ruga și în singurătate, fără a se arăta în public alături cu alți creștini, vorba lui mai mult e fătărie decât realitate. Ceremoniile impresionează aprind focul însuflețirii creștine, ducând scântei credinței dela om la om.

Casa Domnului a luat arta în ajutor, anume cântările bisericești, a luat și procesiunile cu scop de a stârni evlavia în creștini și a-i determina la acțiuni religioase. Cântările, procesiunile ce le orânduiește cultul, produc impresie asupra sufletului și atrag credincioșii. Se pricepe, deci, însemnătatea mare ce o au.

Procesiunile, de când preoții au luat bunul obicei de a servi în sobor și a aranja solemnități publice, produc în popor adâncă impresie și deosebit farmec. Ca efectul să fie statornic, se cere să fie cât mai des aplicate și se cere ca prin comune să se înmulțească monumentele religioase: cruci de hotar, locuri cu tradiții scumpe populației și cu capele de rugă etc., ca la timpuri potrivite să se poată face

excursii cu ceremonii religioase care măresc evlaviază și îndeamnă public la participare. De când cu întregirea neamului, s'au sporit și serbările naționale. Aceste sânt bune prilejuri de însuflețire națională și religioasă.

Chestia corurilor trebuie rezolvată prin aceea, ca să se deprindă tineretul a executa răspunsurile liturgice în o singură voce, dar răspunsurile liturgice le-ar putea da și poporul întreg din biserică. E ceva adevărat înălțător când toți participă la cult în mod activ.

Se aud voci, că serviciile obosesc, fiind ceremoniile prea lungi. Împutarea am auzit-o mai cu seamă dela intelectualii cari prea rar trec pragul bisericilor. Poporul de rând nu află că slujbele sânt prea lung.

Practici creștine aparțin 7 taine bisericești (botezul, mirul, cunecătura, pocăința, preoția, unctiona, maslu). Fiindcă după obiceiul de acum al bisericii, botezul și mirul se dă celor mici, ear preoția privește numai pe cei ce intră în cler, rămân 4 taine cu care se operează mai des. Practica aceasta o recomandă Hristos cu totdinadinsul. Ea constituie atestatul, dacă sântem ori nu sântem creștini pe cari li arată numele. E semn rău, când creștinii se abțin dela împărtășirea cu tainele bisericii. Abținerea această denotă, că legătura cu biserica e mai mult de formă, decât reală.

(Va urma)

Baptiști și adventiști

În chestiunea propagandei sectarilor, un confrate bucureștean află acum, de la ministerul cultelor, următoarele:

Până la elaborarea legii de organizare a cultelor, baptiștii și adventiștii au căpătat libertatea de a predica pe baza unei decizii, date în April 1920, care a fost reînnoită și pentru anul acesta.

Dacă altfel, aceste secte religioase nu intră în cadrul celorlalte culte, și aplicarea dispozițiilor legale întâmpină unele greutăți, tocmai din această pricină.

Această chestiune a fost discutată și de comisiunea permanentă a ministerului, care, până la elaborarea legii cultelor diverse, a formulat următoarele puncte:

1. În practica baptizmului și a adventismului nu se admite proselitism (propagandă pentru creșterea de proseliți).

2. Aceste secte au libertatea de a se întruni, în unele caz particulare cu condițiunea, ca autoritățile bisericești să fie înștiințate la vreme și să cunoască locul unde se adună.

3. Propaganda adventistă sau baptistă se va face numai de predicatorii calificați și cunoscuți de organele bisericești.

În aplicarea sancțiunilor, ministerul cultelor se căluzește, până la elaborarea legii cultelor, de principiul înscris în Constituție: libertatea cultelor este permisă pentru orice cult sau sectă, atâta vreme cât nu tulbură ordinea în stat.

Propaganda contra alcoolismului

Sfântul Sinod al bisericii noastre a hotărât pornirea unei mișcări mai sistematice împotriva beuturilor alcoolice. În acest scop I. P. S. mitropolitul primat apelează printr-o circulară la toți preoții ca să îmbrățișeze această mișcare. Noi rugăm conferențele preoților ca să facă obiect de studiu dispozițiile accentuate de I. P. S. Sa în circulara sa, de următorul cuprins:

Prea Cucerne Părinte,

Întru executarea poruncii Sf. Sinod, privitoare la propaganda împotriva beuturilor spirtoase și a patimei beției, dispunem:

1. Protopopii învătă la oficiul lor pe toți preoții prezidenți al cercurilor religioase și li îndosăzesc, ca aceștia împreună cu preoții cercurii religioase, cu învățătorii și cărturarii satelor din care să stabilească programul, după care în timpul cel mai scurt să înceapă mergerea din sat în sat, citind prețutindenea pastorală noastră publicată sub Nr. 2 a Institutului Biblic.

2. Programul pentru fiecare sat se va fixa conform referințelor locale.

3. Unde se poate, învățătorii pot pregăti cu elevii coruri, declamări contra beției, even toate dialoguri etc.

4. Medicii și alții pot și ei să adauge vederile lor, venindu-ne întru ajutor.

5. Preoții cari vor avea să citească pastorală, o vor citi înainte, ca în public să o poartă cetii pe înțeles cu accentuarea cuvenită. Observăm, că pastorală e cam lungă, încât cititorul dela început poate unele pasaje cu date statistice etc. să le omită scurtând — căci în pastorală sânt înscrise mai multe feluri de date în privința beției. Mai ales unde vor lua și alții cuvântul, se impune ceva scurtare, neesențială, ca să nu obosească publicul.

6. Unde împrejurările admit, se poate face dimineața slujbă bisericească în sobor, cu predică și apoi eventual după masă poate urma pastorală tot în biserică, școală sau altă sală.

7. Însăvînd propaganda în toate satele cercurii, preotul-conducător, face raport despre întreg decursul propagandei, înscriind toate momentele mai însemnate experimentale. Protopopul va face apoi raport despre decursul mișcării în întreaga protopopie.

8. Conferența preoțască va formula apoi o bine motivată adresă către Onor. ministeriu de finanțe, în care — cu provocarea cererea poporului din sate și orașe și la dezastre provocate de beție — va cere cu tot respectul pregătirea unei legi cât mai stricte contra alcoolismului, scilicet poporul din ghiarele lui.

Așteptăm ca întreg clerul să-și pună tot sufletul în această propagandă, spre a arăta

stăt poporului cât și conducătorilor ei, cât li zace la irta bisericii binele moral și material al poporului și cât se desvoltă întru luminarea lui.

Lucrarea cea mai grea — pastorală — e făcută de noi, deci cucernicii preoți au numai osteneala de a propovedui cele cuprinse în ea. București, 23 Ianuar 1924.

Mitropolitul primat MIRON

INFORMAȚIUNI

Diurnele parlamentarilor au fost sporite la 500 de lei (dela 300); iar în timp de vacanță parlamentară deputații primesc pe lună 2000 lei.

Congresul presei latine. Zilele trecute s'a ținut la Lisabona congresul presei latine, care a fost cel mai imozant de felul acesta în ultimii ani, dovadă solidaritatea culturală a națiunilor din ginta latină. La congres au participat delegații presei din Spania, Italia, Franța, Portugalia, Belgia, România, Elveția, America de sud și ziaristi din vre o 60 de state diferite. Delegatul român și a exprimat părerea, că a probă desvoltarea mai intensă a solidarității popoarelor latine, dar aceasta trebuie introdusă și pe terenul economic.

Combaterea alcoolismului. Prefectul județului Timșorontal și al orașului Timișoara a luat măsuri noi pentru combaterea beției, hotărând ca: în comunele din județ care nu s'au reședite de plasa, să se țină închise în zile de repaos (Duminică și sărbători), — dela ora 18 a zilei de lucru anterioară sărbătorii și până la ora 6 din ziua de lucru posteroară zilei de repaos, — toate cărciumile și localurile de bău-tură spirtuoasă; concesiune parțială se face pentru comune mai mari, cari au localuri recunoscute de restaurante; acestea se pot ținea deschise în zile de repaos dela ora 12—14 și dela 19—21. În comunele care s'au reședite de plasa, restaurantele se țin închise, în zile de repaos, până la amiază ora 12. — Hotărârea e bună; rămâne ca și controlul să fie cum se cade.

Concert în Agnita. Intelectualii români din Agnita și jur învătă la Concertul dat de studenții Seminarului Andreian din Sibiu, urmat de dans, care se ține în 2 Martie n. Duminică a. c. În sala hotelului comunal din Agnita sub patronajul lui prefect Ioan Prescurea. Prețul de intrare: 20, 30 și 40 lei. Venitul curat este destinat augmentării fondului de zidire a bisericii ortodoxe române și pentru școala din Agnita. Contribuiri se primesc cu mulțumită. Începutul la ora 7 și jumătate seara.

Trei deodată. Țărâna Gheorghii Ion Pănu de la Cornești, în Maramurăș, a născut trei copii: 2 băieți și o fetiță, toți perfect sănătoși.

Publicațiuni. Pentru respectarea legilor și regulamentelor militare în vigoare vor avea dreptul de a purta uniformă militară numai: a) Ofițerii de rezervă pe timpul cât sânt chemați pentru întruție, concentrări, sau manevre; b) deasemenea ofițerii de rezervă în retragere, proveniți din cadrele active ale armatei pot îmbrăca uniforma atunci când sânt învătăți la Te Deumuri, ceremonii, sărbători și părăsi militare. Toți acei cari vor contraveni dispozițiunilor acestora, aveau de suferit penalitățile prevăzute de art. 257 din codul justiției militare.

ȘTIRI LOCALE

Predică în catedrală. Duminică viitoare va predica în catedrala noastră din Sibiu d' Tr. Scorobel, așezor consistorial.

Concertul religios al Reuniunii române de muzică, dat Marți seara în sala Urania, fusese pregătit în vederea sărbătorilor Nașterii Domnului, — dar atunci, din motive neașteptate de Reuniune, — nu s'a putut ținea. S'a ținut acum, după câteva săptămâni, și a răspuns așteptărilor îndreptățite ale unei săli arhipline.

Toate compozițiile executate la acest concert, preamărind dumezele, au purtat pe-tea artei muzicale religioase. Colindele simple și duioase românești, ca și nemuritoarele opere ale muzicii universale, au contribuit ca gândirile și sentimentele ascultătorilor să se deslășească pentru moment de lutul pământului și să se ridice spre cer...

Concertul Reuniunii române de muzică ni-a lăsat astfel cară și adâncă înțipărire. Meritul

revine zeloșilor conducători, încusitul d'rigentului N. Oancea, soliștilor dame și domni, im-pozantului cor mixt, și nu mai puțin valoroasei orchestre sibiene, de astădată sporite cu puteri nouă.

E-tă, în afară de numele dirigentului, și câteva alte nume ale persoanelor care au făcut ca această manifestare să fie deplin izbăvită: sânt damele M. Vilt, P. Luca, Lia Popovici, dnlă V. Lazăr, I. Stanciu la pian dna M. Brote, la harmoniu dsoara V. Stroia. (x)

Improprietățile cu loturi de case în Sibiu. Comitetul pentru improprietățile românilor și-bieni cu loturi de casă, face cunoscut, că lu-crările considerate de necesare pentru promo-varea chestiunii, s'au înaintat comisiunii de ocol pentru reforma agrară, care în scurt timp va proceda la verificarea legală a tabouirilor și cererilor celor îndreptățiți la loturi de casă. Prin urmare publicul român este încunștințat, că comitetul deocamdată și-a încetat activitatea însă va urmări și mai departe desfășurarea acestei chestiunii, care se apropie de rezolvirea ei, și — în cazuri necesare — va da și pen-tru viitor îndrumările și sfaturile cerute. Dea-stădată îndemnăm publicul român să urmărească cu atențiune publicățiunile ce vor apărea în acest ziar din partea comisiunii de ocol pentru re-forma agrară și să se conformeze întru toate celorce se vor publica acolo, căci numai astfel își vor putea asigura drepturile lor la loturi de casă.

Concert de pian. Celebra pianistă română, dna Aurelia Clonca Filpoș, va da un mare concert luni, în 3 Martie 1924. În sala dela Unicum cu program de bucăți aiese, clasice și românești. Bilete se găsesc la Librăria Kraft, Piața Regele Ferdinand. Începutul la ora 8 seara.

Se aduce la cunoștință celor interesați, că tabloul de muncitori de pământ îndreptățiți la improprietăți cu locuri de cultură, întocmit de comisiunea de ocol pentru reforma agrară, va fi afișat în această primărie dela 3—7 Martie 1924. Acest tablou va fi expus în același timp și la expedițiunea primăriei spre vedere publică.

Toate contestațiunile se primesc în termenul sus amintit la secretariatul numitei comisiuni (Tribunalul Sibiu, camera Nr. 73). Primăria

La fondul Victor și Eugenia Tordășanu pentru înzestrarea fetelor s'are, administrat de Reuniunea meseriașilor români din Sibiu a co-lectat vornicul oșetelor Ion Imbăruș, suma de 57 lei, dela untașii tinerilor Ioan Gânditu cu Anifa Pops. — Pentru primos mulțumeste

Comitetul

Impozit după câni. Consiliul orașului mu-nicipal Sibiu a hotărât ca toți câni păzitori de casă din partea orașului de dincolo de Țibin și de peste linia ferată, precum și cei din gră-dinările aflătoare în intravilană, să fie clasifi-cați în categoria de câni folositori.

Membrii noi s'au înscris la Reuniunea me-seriașilor români din Sibiu: a) fondatori: Dr. Onisifor Ghibu, prof. univ. Cluj, Dr. Eugen Păso, adv. și deputat, Spiridon Moian, inten-dent major în retragere, George Morariu, maie-stru armurier și Constantin P. Simfion, vice-cassar la Asociațiune, cu taxa de câte 100 lei; b) pe viață: Dna Madeleine M. Simfion, soție de vice cassar, și Dumitru Nicolescu, maie-stru pantofar în Poiana, cu taxa de câte 50 lei.

Comitetul

CĂRȚI ȘI REVISTE

În «Biblioteca bunului păstor» au apărut: Nr. 1. «Taina pocăinții». Studiu pastoral de I. Hanzu. Prețul 1 leu.

Nr. 2. «Clerul și chestiunea alcoolismului». Traducere de V. Oana. Prețul leu 1.50 bani.

Nr. 3. «La centenarul seminarului Andre-ian». Disertație de Dr. A. Crăciunescu. Prețul 1 leu.

4 «Chemarea preoștilor noastre». Conside-rații de actualitate, de mai mulți. Prețul leu 1.50.

Nr. 5. «Șeeea predică pentru Duminică po-stului mare» și «Un cuvânt pentru ziua învierii Domnului», de mai mulți. Prețul 2 lei.

Nr. 6. «Îndrăzniți, eu am biruit lumea!». Predici pentru timp de război, prelucrate după I. Kessler, de Dr. N. Bălan și I. Moșoiu. Prețul 2 lei.

Nr. 7—8. «26 Predici la credința creștină sau Tălcuirea Crezului». Traducere de episco-pul Nicodem al Hușilor. Prețul 3 lei.

Nr. 9. «*Petru Maior și Unirea*» de părin-tele Terenție. Prețul lei 2.

Nr. 10. «*Schisma românească*» sau «*Unirea cu Roma*». Prețul lei 250.

Nr. 11. «*Studiul pastoral în biserica românească*», de arh. Iuliu Scriban. (Extras din Revista Teologică).

Nr. 12. «*Ortodoxia și creștinismul apusean*». Prelucrare din rusește de P. S. Sa Ni codem, episcop al eparhiei Hușilor. Prețul lei 8.

Numerii 1, 2, 3, 4, 7-8, 10, 11 și 12 se pot comanda la administrația «*Revistei Teologice*», Sibiu, str. Mitropoliei 32, trimițându-se pe lângă prețul arătat mai sus și porto postal.

La Șelimbăr

Călătorul de astăzi, venind de la Șelimbăr spre Sibiu, abia mai zărește în stânga șoselei naționale o movilă. E mormântul eroilor căzuți pentru cea dintâi întregire națională a noastră în marea bătălie dela 18/28 Octomvrie 1599 între Mihai Viteazul și principele Andrei Batory, bătălie după care a urmat întrarea triumfală în Alba-Iulia a celui dintâi ca domn al tuturor românilor.

E, în urmăre, unul din cele mai glorioase locuri pentru români.

Și totuși nimic nu arată trecătorului însemnătatea locului. Nici un monument, nici o cruce măcar cu inscripție cât de simplă.

Ce ar fi deci mai firesc, ca acum, când visul național, înfăptuit de marele voevod Mihai pe o clipă, noi îl vedem deplin realizat, să contribuim cu mic cu mare pentru a însemna, după cuviință, acest loc strălucit?

Pe acest câmp al Șelimbărului venind din-spre dealurile Căsnădiei și-a dovedit Mihai Viteazul superioritatea genului militar. O parte însemnată a oștirii sale în frunte cu Indrăneșul Baba Novac, care atacase pe Ștefan Lazar, unul din comandanții maghiari cei mai viteji, a început să se retragă. Retragerea lor lăsa ar fi demoralizat întreaga armată. Dându-și seama de însemnătatea momentului, se aruncă însuși marele căpitan în luptă, opri mai întâi steagurile celor ce voiau să se retragă și izbi cu atâta putere armatele ungurești ale lui Petre Husar și Ștefan Lazar, încât toți rămaseră uimiți de vitejia căpitanului și mulți răniți și morți acoperiră câmpia. Insuș Lazar murî vitejește în această luptă.

Ajutat apoi de câteva cete de polonezi și moldoveni neobositul luptător Mihai re-nceuă bătălia cu oștirile de rezervă ale principelui Andrei Batory. O ceată isteasă de Moldoveni a prins însă pe însuși căpitanul suprem al oștirii maghiare Gaspar Corniş, ducându-l de viu înaintea lui Mihai care-l desarmă și îl trată cu toată dragostea frățească. Faptul acesta a descurajat pe unguri, cari au început să fugă. Câteva trupe poloneze din tabăra maghiară, au trecut la frații lor din tabăra lui Mihai.

Principele Andrei Batory n'a așteptat sfârșitul bătăliei, care s'a decis încă înainte de apusul soarelui în acea memorabilă zi de Joi, ci de pe dealurile Gușterței din față, unde privea decurgerea luptelor, a luat o la fugă spre Secuime însoțit de peste 100 de inși, unde se știe ce s'fârșit a avut. Mihai Viteazul a luat dela dușman 45 de tunuri, multe steaguri, corturi, cai, arme, aur, argint și bucate.

A doua zi locuitorii Sibiului dechiseră larg porțile înaintea învingătorului Mihai și trimiseră oameni să adune leșurile celor căzuți în luptă într-un singur mormânt mare. Din tabăra ungurească s'a fi fost 2027, din cea românească 1000. Alții dau cifre mai mari.

Acest loc nu mai poate rămânea fără nici un semn de amintire. De aceea tot românul și cetățeanul adevărat e dator să ajutore «*Asociațiunea*» din Sibiu, strada Șaguna 6, cumpărând loturi dela ea ori dela băncile din centrele mai de seamă, fiindcă între scopurile acestei loterii este și acela al ridicării unui monument la Șelimbăr.

La 1 Iulie 1924 se va ținea tragerea III-a a loteriei. Mai sânt de sortat câștiguri în sumă de trei milioane lei.

Poșta redacției

Mai multora. Inserțiunile și abonamentele se adresează Administrației ziarului, nu Redacției.

Redactor responsabil: Dr. George Proca.

Aduc la cunoștința Onor. Public, că pe lângă vechiul atelier de croitorie am introdus și un

(Hermes 9487) (18) 1-3

atelier de confecție (haine gata pentru bărbați)

Tot felul de vestimente se vor pregăti în atelierul meu propriu, și așa sânt în plăcuta poziție de a vinde deja acum cu prețul de Lei 1700 un costum de primăvă a modern. Depozit stabil de Raglane, Pardesiuri, Breeche de Sport și pantaloni diferiți, mantale de lucru, costume pentru bărbați, băieți și copii.

Rog Onor. Public a mă învrednici de încrederea de până acum și pe viitor.

Cu toată stima: **Ludovic Ferencz**, Sibiu. Str. Regina Maria 12.

Prima fabrică română de stampile

Oct. L. Vestemean

Sibiu, strada Tribunei Nr. 14

Execută tot felul de stampile din cauciuc, diferite medaloane, precum și sigile din metal pentru sigilarea cu ceară, mașini de numerotat și cu data zilei din metal, și orice lucrări ce se țin de branșa aceasta.

Comandele să se adreseze la «*Librăria Arhidiecezană*», Sibiu, str. Mitropoliei 45, sau direct la fabrică.

145

Cu toată stima, Oct. L. Vestemean.

Tipografia și Librăria arhidiecezană în Sibiu

TIPOGRAFIA

bogat asortată cu litere și 4 mașini, instalate cu motor electric, se recomandă pentru tipărirea de:

cărți didactice, literare, tipări-turi pentru bănci: acții, libele de depuneri, bilete de cununie, lo-godnă, vizită, anunțe funebreale, cum și orice alte lucrări

pe lângă cele mai favorabile condițiuni.

LIBRĂRIA

aranjată cu toți articlii necesari pentru trebuințele bisericești-scolare și anume:

cărți rituale și literare biseri-cești, precum și toate Bibliote-cile apărute până acum, cărți literare, harte geografice, glo-buri terestre, rechizite de scris și desen, etc. etc.

Serviciu prompt și conștiențios; la comande mai mari se acordă toate favorurile posibile.

Cataloge despre cărțile din librărie la cerere se trimit gratuit și franco.

A apărut și se vinde în **Librăria Arhidiecezană, Sibiu**

Calendarul Bunului Creștin

(Vechiul Calendar arhidiecezan)

pe anul viset 1924

Cuprinde bogată materie, cu multe chipuri

Amintim, din cuprinsul acestui Calendar, următoarele: Rugăciune (în versuri frumoase). Chipuri din viața lui Isus Hristos (Patimile și Învierea), talmăcită cu vorbele Sfintei Scripturi. Cartea Cărților. În amintirea celor doi bărbați mari: Șaguna și Lazar. Ziva de plată și răsplăt. Cum era figura Mântuitorului, după descrierea unui păgân. Sfântul Apostol Petru. Bunurile pământești. Noiri, povestire. Primejdia vorbelor multe. Despre băutură. Lupta în contra beției. Ce fel de cooperative ne trebuie? Despre post. Pogorârea Duhului Sfânt. Felurite și interesante (1. Sfat potrivit; 2. Ingropat de viu. 3. Cămătarul ș. a.). Albinele. Glume. Sfaturi potrivite ș. a.

Calendarul Bunului Creștin are următoarele chipuri: Isus înaintea lui Pilat Isus spre Golgota. Isus între cei doi tâlhari. Isus răstignit. Punerea în mormânt. În viera. Pogorârea Duhului Sfânt.

Afară de acestea conține: figura lui Andrei Șaguna și a lui Gheorghe Lazar. În celelalte părți ale Calendarului se află: Cronologia, zilele și lunile de peste an, mersul vremii; însemnarea târgurilor, întocmite după luni. Anunțuri ș. a.

Calendarul s'a tipărit în două ediții: o ediție cu *Șematismul* bisericii ortodoxe române din arhidieceza de Alba-Iulia și Sibiu, cu «*Evidență*» pentru oficiile protopres-biterale, parohiale, catheți și învățători, — și altă ediție, *fără Șematism*.

Prețul: Ediția cu Șematism 25 Lei;

Plus porto postal Lei 5, și sânt a se trimite înainte prin mandat poștal.

Librăriilor, pentru desfacere peste 10 exemplare, se dă rabat

Editura și tiparul Tipografiei arhidiecezane